

תפילת חנה

הדגשים העיקריים שעלו בשיעור הם סביב שאלות כמו מדוע הכעיסתה צרתה? מה יצא לה מזה (והתשובה הידועה והמפורסמת שזה היה כדי שתתפלל), וכן דברי אלקנה- למה תבכי ולמה לא תאכלי הלא אנכי טוב לך מעשרה בנים. וכי הוא לא יודע מדוע היא בוכה? וכי הוא לא יודע שבעל, כמה טוב שיהיה, איננו תחליף, לא רק לעשרה בנים אלא גם לא לבן אחד? שאלות נוספות שעלו היו על משמעות הבקשה שלה- היא רוצה בן ונודרת שהיא תיתן אותו לקב"ה. מה הרעיון לבקש משהו ממישהו, ובתמורה היא תיתן אותו בחזרה לנותן? וכן- תפילת ההודאה שלה באה לא אחרי לידתו אלא אחרי המעמד המאד לא פשוט של הבאתו אל המשכן והשאתו שם.

מכל זה עולה אולי הגדרה חשובה בתפילתה של חנה: ברור שחסר לה בן, וברור שעל זה היא בוכה. הבעיה, אומר לה אלקנה, היא על מה בדיוק היא בוכה. מה בדיוק חסר לה. האם מימוש עצמי אימהי, שהוא מאד טבעי ולגיטימי, או שהיא מחפשת משהו אחר. בכל שנה ושנה היה חוזר הסיפור על עצמו, ובכל שנה היה אלקנה קורא לה לשים לב מה היא בדיוק רוצה. רק השנה היא הבינה מה המבוקש ממנה, והצליחה לומר בלב שלם שאת בנה היא רוצה לא לטובת עצמה, לא בשביל תחושותיה האישיות ורגשותיה הטבעיים אלא לשם שמים, וזו משמעות הנדר. ברור שהיו גם רגשות, וברור שהיא הודתה לקב"ה במאד מאד אחרי הלידה, אך את שירת ההודאה שנכתבה בנבואה לדורות היא שרה אחרי שנסגר המעגל, כשרגשותיה הגואים פחות מרכזיים בתמונה, ואולי אף הפוכים- אל הנער הזה התפללתי, והנה אני מביאה אותו אל המשכן, שלא על מנת להחזירו הביתה. מעמד ממש מצמרר, וכאן היא מודה, וכאן היא אומרת "עלץ ליבי בה".

גם הבקשות שבתפילה וגם ההודאה שבה, כשמדובר על תפילת חנה שהיא מעין אבטיפוס אידיאלי למושג תפילה, מציבות את הקב"ה במרכז, ולא את האדם הפרטי. אופן הפגישה עם אלוקים הוא כזה שאני לא מוריד אותו אלי אלא מתרומם אליו.

מהלך השיעור היה קריאת הפרקים מהתנ"ך (צולמו וחולקו), ואח"כ בקשה מהבנות לחשוב על שאלות שעולות מהפסוקים. אח"כ קריאה מחודשת תוך התייחסות (לא מענה) לשאלות שעלו. חלק מהשאלות קיבלו דגש, כמו שעולה למעלה בדף.

חלק ממהלך השיעור היה בנוי על שאלות ההפנמה כפי שהופיעו באתר.

